

Våler kommune
Sentralgården
2436 VÅLER I SOLØR

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marte Kari Huse, 62 55 10 76

Godkjent låneopptak 2022 – Våler kommune

Statsforvalteren skal godkjenne låneramme for kommuner i ROBEK, jf. Kommunelovens § 28-3. Statsforvalteren setter en øvre ramme for nye låneopptak for budsjettåret. Lånegodkjenningen skal ta hensyn til kommunens økonomi og bidra til at kommunens økonomiske balanse gjenoprettes. Statsforvalteren skal vurdere om det skal fastsettes nærmere vilkår for bruk av lånerammen.

Konklusjon:

Statsforvalteren godkjenner en låneramme for Våler kommune på inntil 5 mill. kroner i 2022. Kommunens ubrukte lånemidler benyttes til å finansiere øvrig lånebehov vedtatt i årsbudsjettet for 2022.

Statsforvalterens vurdering av kommunens gjeldsbelastning og investeringsbehov

Vi viser til brev fra Våler av 14. februar 2022 der kommunen beskriver behovet for låneopptak.

Budsjetterte investeringer i 2022 knytter seg i all hovedsak til fullføring av skole- og aktivitetshus, investeringer i vann og avløp og enkelte andre, mindre investeringer. I tillegg er det budsjettert med forprosjekter til investeringer med planlagt oppstart i 2023. Det totale behovet for lånefinansiering i 2022 er 11,7 mill. kroner. Ved utgangen av 2021 har kommunen ubrukte lånemidler på 28,4 mill. kroner. Dette vil være tilstrekkelig til å finansiere årets planlagte investeringer. I tillegg har kommunen vedtatt nytt låneopptak i Husbanken for startlån på 5 mill. kroner.

Netto lånegjeld er kommunens langsiktige gjeld justert for lån til videre utlån og ubrukte lånemidler. Våler har hatt moderat lånegjeld på under 70 prosent av driftsinntektene frem til 2019. I 2020 økte netto lånegjeld til 97 prosent av driftsinntektene og er forventet å øke ytterligere gjennom økonomiplanperioden til 137 prosent i 2025.

Hvis man justerer for lån som finansieres gjennom bl.a. rentekompensasjonsordninger og selvkosttjenester, får man indikatoren renteeksponert gjeld. Denne indikatoren viser den delen av gjelden som kommunen må finansiere gjennom sine frie inntekter. Også Våler sin renteeksponerte gjeld har økt betydelig, fra under 54 prosent i 2019 til nærmere 83 prosent i 2020. Dette er en utvikling som begrenser kommunens økonomiske handlingsrom.

Statsforvalteren vurderer netto lånegjeld over 75-80 prosent som høyt. Det har vært en stor økning i netto lånegjeld i kommunesektoren samlet sett over flere år. Den økte gjeldsbelastningen innebærer at en større del av kommunens inntekter må benyttes til renter og avdrag. Våler har høyere netto lånegjeld og renteeksponert gjeld enn både lands- og fylkesgjennomsnittet og snittet for sammenlignbare kommuner i kostragruppe 4. Når Våler i 2022 må benytte store deler av disposisjonsfondet for å få budsjettet i balanse i 2022, betyr dette at kommunen ikke har midler til å kunne dekke uforutsette hendelser eller egenfinansiering av investeringer de nærmeste årene.

Våler planlegger for begrenset investeringsnivå i 2022, men det vil være behov for større investeringer senere i økonomiplanperioden. Disse investeringene må da i stor grad lånefinansieres. Økning i finansutgifter som følge av planlagte investeringer, er lagt inn i økonomiplanen. Enkelte investeringer som kan være aktuelle i perioden er på nåværende tidspunkt usikre og er foreløpig ikke lagt inn i investeringsbudsjettet. Det kan også oppstå behov for investeringer i forbindelse med ytterligere innsparingstiltak som per nå ikke er lagt inn i investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden.

Godkjent låneramme for 2022

Statsforvalterens godkjenning av lånerammen og fastsatte vilkår for bruken av den, bygger på en vurdering av kommunens økonomiske situasjon og på planlagte tiltak i økonomiplanen og årsbudsjettet.

Når Statsforvalteren vurderer lånerammen for ROBEK-kommuner er det enkelte type investeringer og låneopptak vi anser som viktig å kunne gjennomføre. Investeringer innenfor selvkostområdet, lån til videre utlån og lån til investeringer som kan bidra til reduserte utgifter fremover, er låneopptak som kan godkjennes, også for kommuner med svært begrenset økonomisk handlingsrom.

Statsforvalteren vurderer at nye låneopptak for Våler kommune må begrenses til strengt nødvendige tiltak. Det er samtidig viktig at planlagte investeringer og nødvendige tiltak for å redusere utgifter på lengre sikt kan gjennomføres. Kommunen har ubrukte lånemidler som gir rom for mindre investeringer gjennom året. Det er viktig at kommunen benytter disse midlene til strengt nødvendige tiltak og eventuelle tiltak som kan bidra til å redusere driftsutgifter fremover. Statsforvalteren godkjenner en låneramme for nye låneopptak på 5 mill. kroner for 2022.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
kommunal- og samordningsdirektør

Marte Kari Huse
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent